

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Твининг пројекат Европске уније

Успостављање система за мониторинг, извештавање и верификацију
неопходног за успешну имплементацију Система трговине емисијама ЕУ

Пројекат финансира
Европска унија
This project is funded
by the European Union

EU Twinning project

Creation of a monitoring, reporting and verification system for the successful
implementation of the EU Emissions Trading System

Успостављање Система трговине емисионим јединицама у Р. Србији

Сандра Лазић, самостални саветник
Одсек за климатске промене

Садржај

- Шта је Систем трговине емисионим јединицама/ЕУ ЕТС?
- Успостављање система трговине емисионим јединица у Р. Србији
 - Пројекат ”Успостављање система за мониторинг, извештавање и верификацију неопходног за успешну имплементацију Система трговине емисијама ЕУ” - основне информације, циљеви, резултати
- Како ће примена бити организована у Србији?

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

National Institute for the
Environment, System Innovation
and Human Safety

ШТА ЈЕ СИСТЕМ ТРГОВИНЕ ЕМИСИОНИМ ЈЕДИНИЦАМА (ЕУ ЕТС)?

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Uprava za
zaštitu životne sredine
i prirode

Nacionalni institut za
zaštitu životne sredine
i prirode

Шта је ЕТС?

- Основа политике ЕУ у борби против климатских промена - кључни инструмент за смањење гасова са ефектом стаклене баште у сектору индустрије, на исплатив начин. Покривеност:
 - 11.000 електрана и производних погона у 28 земаља чланица Европске уније, као и на Исланду, у Лихтенштајну и Норвешкој
 - сектор ваздушног саобраћаја
 - 45% укупних емисија у ЕУ

REPUBLIC OF SERBIA

MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

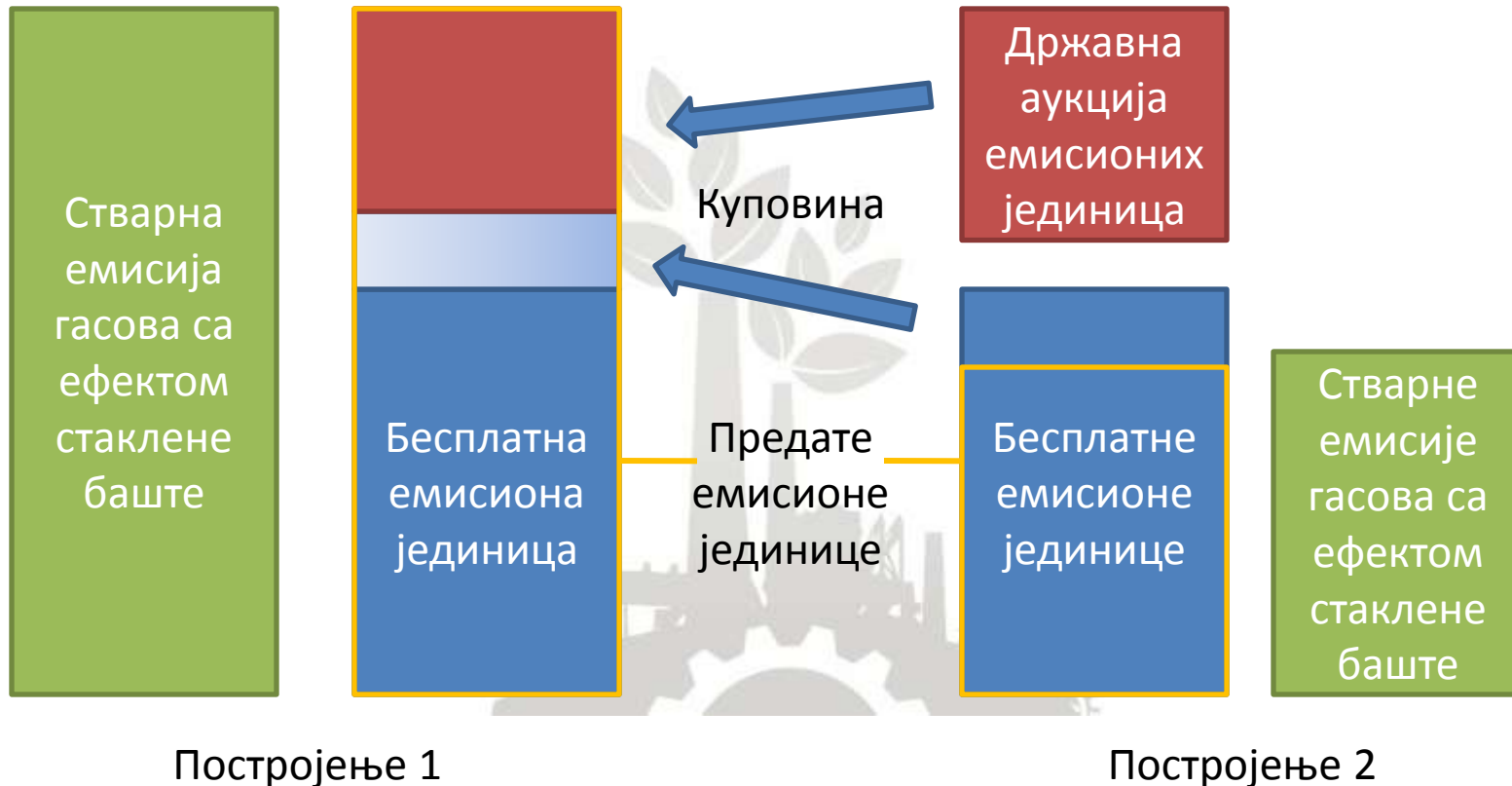
This project is funded by
The European Union

AgriForum

National Institute for the
Environment, System Innovation
and Human Safety

Како функционише?

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

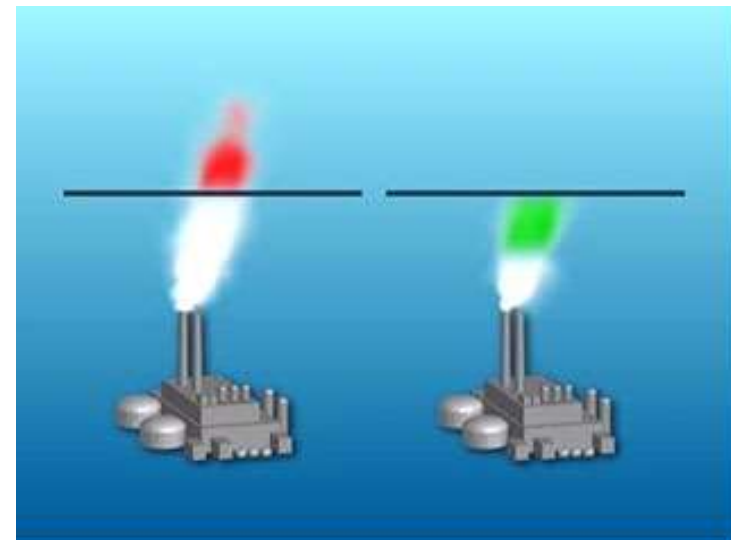
AgriForum

National Agency for the Environment, Spatial Planning and Water Safety

Зашто ETC?

- ETC vs Накнаде
 - “cap and trade”/“ограничи и тргуј” – тржишно оријентисан инструмент који истовремено обезбеђује економски подстицај
 - Обезбеђује већи подстицај у погледу смањења емисија ГХГ

Процес

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Доклад о стању животне средине

Национални центар за мониторинг и безбедност хране

Обухваћени гасови и сектори

- Угљен -диоксид из:
 - Топлана и електрана
 - Енергетски интензивних индустријских сектора, укључујући рафинерије нафте, производњу гвожђа и челика, алуминијума, метала, цемента, креча, стакла, керамике, целулозе, папира, картона, киселина и расутих органских хемикалија
 - Цивилно ваздухопловство
- Азот-субоксид (N_2O) из производње азотне, адипинске, глиоксалне киселине
- Перфлуороугљеници (PFC) из производње алуминијума

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Земљопольство

National Agency for the
Environment, Spatial Planning
and Water Safety

Фазе ЕТС-а

- 2003: Усвајање Директиве ЕУ ЕТС
- 2005 – 2007: 1. период трговине (пилот период)
- 2008 – 2012: 2. период трговине (Кјото период)
 - План за националне алокације
 - Бесплатне алокације као подразумевано правило
- 2013 – 2020: 3. период трговине
 - Аукције као подразумевано правило
- 2021 – 2027: 4. период трговине

REPUBLIC OF SERBIA

MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

This project is funded by
The European Union

AgriForum

National Institute for the
Environment, System Innovation
and Human Safety

УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА ТРГОВИНЕ ЕМИСИЈАМА У СРБИЈИ

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Uprava za
zaštitu životne sredine
i prirode

Nacionalni institut za
zaštitu životne sredine
i prirode

Пројекат "Успостављање система за МРВ, неопходног за успешну имплементацију ЕУЕТС" (1)

- Циљ пројекта - убрзавање усаглашавања и примена законодавства ЕУ у области климатских промена кроз успостављање система за мониторинг, извештавање и верификацију (MRV), неизоставног дела система трговине емисијама ЕУ
- Датум почетка: 16. септембар 2013. године
- Трајање: 24 месеца
- Буџет: 1М€ (предприступни фонд ЕУ - ИПА 2012)

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

Пројекат “Успостављање система за МРВ, неопходног за успешну имплементацију ЕУЕТС” (2)

• Пројекат спроводе:

- Министарство пољопривреде и заштите животне средине
 - Француска (Министарство екологије, одрживог развоја и енергетике)
 - Немачка (Савезно Министарство животне средине)
 - Аустрија (Агенција за заштиту животне средине)
- Надзорни одбор и Радна група-укључени представници релевантних институција, привредног сектора и организација цивилног друштва
 - Више од 40 експерата из 4 државе чланице (Француска, Немачка, Аустрија, Словенија)

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

This project is funded by
The European Union

Umweltbundesamt

National Institute for the Environment, System Innovation and Food Safety

Циљеви пројекта

1. Успостављање институционалног оквира -да су надлежности различитих институција јасно дефинисане
2. Успостављање законодавног оквира-да су закони и подзаконска акта спремни за усвајање
3. Јачање капацитета за примену овог система-да су запослени адекватно обучени

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

National Institute for the
Improvement of Agricultural
and Food Safety

ПРИМЕНА У СРБИЈИ

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

National Institute for the
Environment, System Innovation
and Human Safety

Тренутно стање

- Процес усаглашавања - две фазе

1. Мониторинг, извештавање и верификација /MRV - успостављање снажног и прецизног система мониторинга, извештавања и верификације емисија гасова са ефектом стаклене баште –предуслов за ЕТС јер омогућава поуздане податке о емисијама из ЕТС постројења
2. Комплетан ЕТС – Регистар ЕУ, алокације емисионих јединица, трговина емисионим јединицама, аукције итд...

Идентификација потреба и могућности - транзиционих мера (домаћи ЕТС, таксе, накнада, техничке мере...)

REPUBLIC OF SERBIA

MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

This project is funded by
The European Union

AgriForum

National Agency for the Environment, Spatial Planning and Water Safety

Кључни кораци

- Институционална организација –Влада усвојила Извештај о успостављању инст. структуре у септембру 2014;

- Законодави оквир и план имплементације - припремљен нацрт закона и пратеће уредбе

- Припрема заинтересованих страна-обуке јануар 2015-јун 2015

- обуке за надлежне институције
- обуке за индустријски сектор Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац
- обуке потенцијалних верификатора

February 2015						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
1	2 PRE	3 IBE	4 IBE	5 INO	6 INO	7
8	9 INI	10 INI	11 IKR	12 IKR	13	14
15	16	17	18 PRE	19 AVI	20 VER	21
22	23 GOV	24 GOV	25 GOV	26 GOV	27 GOV	28

Институционални оквир

1. СА - Одсек за климатске промене / Министарство пољопривреде и заштите животне средине -(Извештавање према члану 21 , издавање дозвола за емисије ГХГ)
2. Агенција за заштиту животне средине –мониторинг план и годишњи извештаји о емисијама за стационарна постројења
3. Директорат за цивилно ваздухопловство – Мониторинг план и Извештаји о емисијама за авио оператере
4. Сектор за надзор и контролу, МПЗЖС- инспекцијски надзор на захтев
5. Одсек за одрживи развој и климатске промене, Министарство рударства и енергетике - пружати подршку јавним предузећима, у области енергетике
6. Акредитационо тело Србије –акредитација верификатора

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

This project is funded by
The European Union

Agencija za zaštitu životne sredine

Nacionalno telo za akreditaciju i verifikaciju

Законодавствени оквир

- **Први нацрт Закона о ГХГ емисијама**
 - Директива 2003/87/ЕС и 2009/29/ЕСдео који се односи на мониторинг, извештавање и верификацију
- **Први нацрт подзаконских аката**
 - Нацрт уредбе о делатностима и гасовима са ефектом стаклене баште
 - Нацрт уредбе о мониторингу и извештавање (601/2012/ЕС)
 - Нацрт уредбе о акредитацији и верификацији (600/2012/ЕС)
- **Временски оквир - 1. јануар 2016. или најкасније 2017. године**

Додатно:

 - ✓ припремљено упутство за примену „Упутство за спровођење ETS“ - на интернет адреси (до краја децембра)
 - ✓ идентификована прелиминарна листа постројења која потпадају под ETS

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

National Institute for the Environment, System Innovation and Worker Safety

Прве процене ЕТС постројења у Србији

Обим <i>Annex I of Directive 2003/87/EC as amended</i>	Number of installations
Combustion of fuels in installations with a total rated thermal input exceeding 20 MW (except in installations for the incineration of hazardous or municipal waste)	75
Refining of mineral oil	2
Metal ore (including sulphide ore) roasting or sintering, including pelletisation	1
Production of pig iron or steel (primary or secondary fusion) including continuous casting, with a capacity exceeding 2,5 tonnes per hour	1
Production or processing of ferrous metals (including ferro-alloys) where combustion units with a total rated thermal input exceeding 20 MW are operated. Processing includes, inter alia, rolling mills, re-heaters, annealing furnaces, smitheries, foundries, coating and pickling	1
Production of secondary aluminium where combustion units with a total rated thermal input exceeding 20 MW are operated	1
Production of cement clinker in rotary kilns with a production capacity exceeding 500 tonnes per day or in other furnaces with a production capacity exceeding 50 tonnes per day	3
Production of lime or calcination of dolomite or magnesite in rotary kilns or in other furnaces with a production capacity exceeding 50 tonnes per day	5
Manufacture of glass including glass fibre with a melting capacity exceeding 20 tonnes per day	1
Manufacture of ceramic products by firing, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles, stoneware or porcelain, with a production capacity exceeding 75 tonnes per day	20
Manufacture of mineral wool insulation material using glass, rock or slag with a melting capacity exceeding 20 tonnes per day	1
Production of paper or cardboard with a production capacity exceeding 20 tonnes per day	5
Production of nitric acid	1
Production of bulk organic chemicals by cracking, reforming, partial or full oxidation or by similar processes, with a production capacity exceeding 100 tonnes per day	3

REPUBLIC OF SERBIA

MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

This project is funded by
The European Union

Uprava za zaštitu životne sredine

Nacionalni institut za zaštitu životne sredine i bezbednost hrane

Отворена питања

- Почетак спровођења комплетног ETS:
 - 1) Домаћи ETS пре приступања (нпр. 2016) до 2028, у EU ETS/или еквивалентне мере
 - 2) Домаћи ETS пре приступања (нпр. 2016) до 2021, у EU ETS/или еквивалентне мере
 - 3) Спровођење EU ETS са датумом приступања

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

National Institute for the
Environment, System Administration
and Food Safety

КАКО ДОЋИ ДО ДОДАТНИХ ИНФОРМАЦИЈА?

This project is funded by
The European Union

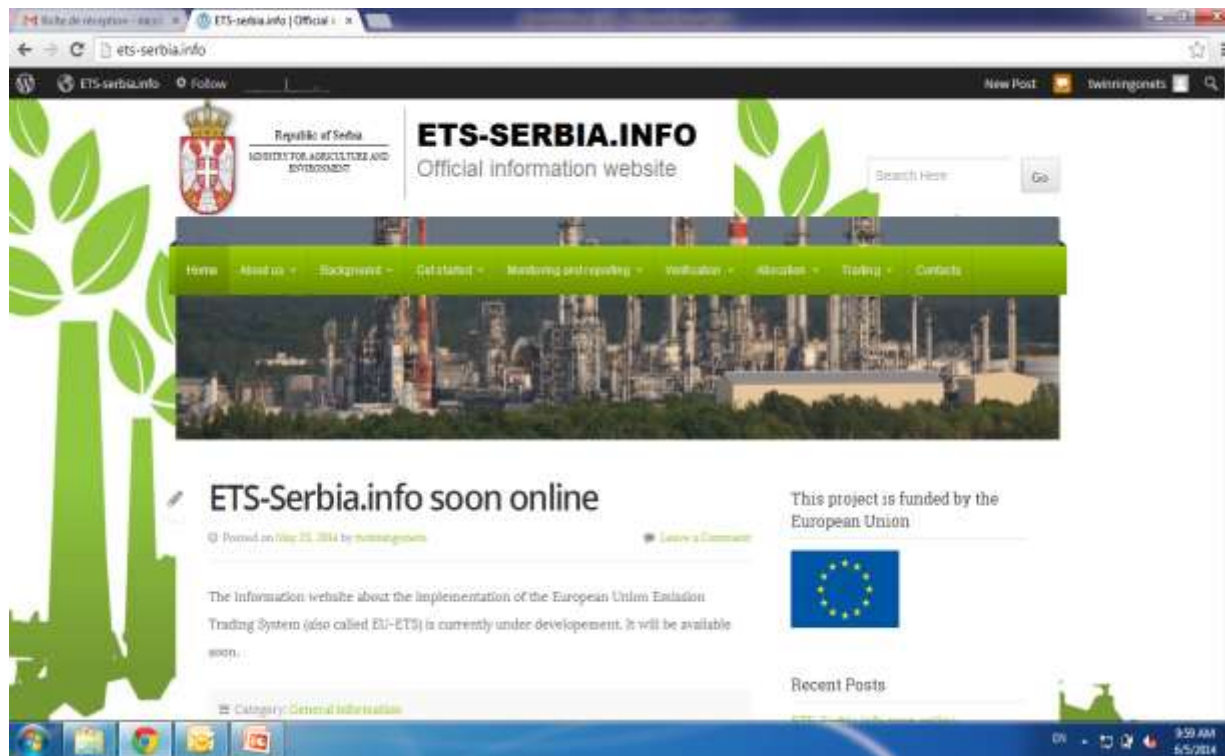
REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

AgriForum

National Institute for the
Environment, System Innovation
and Human Safety

На интернет страници МПЗЖС www.eko.minpolj.gov.rs

This project is funded by
The European Union

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Agencija za zaštitu životne sredine

Nacionalni institut za zaštitu životne sredine i bezbednost hrane

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Твининг пројекат Европске уније

Успостављање система за мониторинг, извештавање и верификацију
неопходног за успешну имплементацију Система трговине емисијама ЕУ

EU Twinning project

Creation of a monitoring, reporting and verification system for the successful
implementation of the EU Emissions Trading System

Пројекат финансира
Европска унија
This project is funded
by the European Union

Хвала на пажњи!

За додатне информације:

Danijela.bozanic@eko.minpolj.gov.rs

Sandra.lazic@eko.minpolj.gov.rs

Dragana.Radulovic@eko.minpolj.gov.rs

Ana.repac@eko.minpolj.gov.rs

Phone : + 381 11 2603 736

Federal Ministry for the
Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

umweltbundesamt[®]
Umweltbundesamt AGENCY FOR THE

